

Микола ТИЩЕНКО,

декан факультету підготовки кадрів

для Пенсійного фонду України

Національного університету

«Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»,

заслужений діяч науки і техніки України,

доктор юридичних наук, професор

КОРИСНЕ ВИДАННЯ З ПИТАНЬ УЧАСТІ ПРОКУРОРА В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ

Монографія М.М. Руденко, М.В. Руденка «Прокурор в адміністративному судочинстві України: правові, теоретичні та прикладні проблеми»* – перше в українській юридичній літературі видання, присвячене комплексному дослідженню представництва прокурором інтересів громадянина або держави в адміністративному суді у випадках, визначених законом.

Актуальність проблеми пояснюється насамперед необхідністю проведення глибоких науково-теоретичних досліджень організаційно-правового становища прокурора як учасника адміністративного судового процесу, оскільки у вітчизняній юридичній науці це питання є малодослідженим. Ось чому виникає потреба комплексного аналізу і теоретичного узагальнення різних аспектів участі прокурора в адміністративному судочинстві на захист інтересів громадянина або держави. Їх розробка є одним із перспективних напрямів теорії прокурорської діяльності в цілому і певною мірою має міждисциплінарне значення, оскільки пов'язана з проблемами адміністративного, цивільного та господарського процесуального права.

У монографії розглянуто три групи питань, пов'язаних, зокрема, з адміністративною процесуальною правосуб'єктністю про-

курора як гарантією забезпечення законності у сфері публічно-правових відносин; особливостями повноважень прокурора при здійсненні представництва інтересів громадянина або держави в адміністративному суді; організацією роботи прокуратури із здійснення представництва вказаних інтересів у суді.

Новизна роботи полягає, насамперед, в обґрунтуванні положення, що підставами прокурорського представництва в адміністративному суді мають бути конкретні факти порушення з боку органів державної влади, місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб, інших суб'єктів владних повноважень прав, свобод та інтересів громадян і неможливість останніх самостійно здійснити їх захист у суді, а також наявність порушення державних інтересів у сфері публічно-правових відносин.

Виходячи з цього, авторами розроблено і обґрунтовано наукову конструкцію «право прокурора на адміністративний позов», яка включає такі взаємозалежні елементи: 1) передумови права прокурора на звернення до адміністративного суду з адміністративним позовом; 2) порядок (механізм) звернення прокурора до адміністративного суду з адміністративним позовом; 3) гарантії реалізації права прокурора на звернення до адміністративного суду з адміністративним позовом. За такого підходу аргументується теза про те, що ефективність представництва прокурором інтересів

* Руденко М.М. Прокурор в адміністративному судочинстві України: правові, теоретичні та прикладні проблеми: моногр. / М.М. Руденко, М.В. Руденко. – Х.: Харків юридичний, 2010. – 276 с.

громадянина або держави у позовному провадженні адміністративного суду залежить від використання цього інструментарію у конкретно визначеній правозастосовчій ситуації.

На підставі аналізу матеріалів судово-прокурорської практики та попередніх наукових досліджень автори монографії доходять висновку про необхідність визначення найбільш характерних ознак та завдань прокурорського представництва, стверджуючи при цьому, що основне завдання прокурора в адміністративному судочинстві слід розглядати у контексті захисту прав, інтересів та свобод особи у публічно-правових відносинах від порушень з боку публічної адміністрації.

У роботі обґрунтовано використання процесуального статусу прокурора при зверненні до адміністративного суду з адміністративним позовом в інтересах невизначеного кола осіб (таке право прокурора передбачене у ст. 36-1 Закону України «Про прокурату-

ру»). Невизначеним колом осіб, чиї інтереси було порушено суб'єктом владних повноважень, зокрема є територіальна громада, яку уособлює відповідний орган місцевого самоврядування.

Автори наголошують на необхідності удосконалення роботи апарату прокуратур обласної ланки і прирівняних до них прокуратур в частині запровадження у вказаних органах спеціалізації представницьких підрозділів, тобто створення окремих відділів представництва відповідно до судових процедур у цивільному, адміністративному, господарському судочинстві.

Викладене вище свідчить, що в Україні з'явилася вкрай актуальна, нова та корисна з теоретичного та практичного погляду праця, своєчасність якої не викликає жодних сумнівів. Монографія зацікавить не тільки студентську аудиторію, а й широке коло вітчизняних спеціалістів у галузі права, зокрема прокурорів, суддів, адвокатів.